

Kungliga Patriotiska Sällskapet

2017-08-12 Pressmeddelande: Riksförbundet Svensk Trädgårds årliga utdelning av Kungliga Patriotiska Sällskapets trädgårdsmedaljer

Traditionsenligt delas Kungliga Patriotiska Sällskapets medaljer "för förtjänster om trädgårdsodling och biodling" ut under Riksförbundet Svensk Trädgårds Sommarmöte. I år bjuder Sörmland med fyra trädgårdsföreningar som tillsammans står som värdar in till Sommarmötet: Nyköpings Trädgårdsförening, Runtuna trädgårdsförening, Trosabygdens Trädgårdssällskap och Vingåkers Trädgårdsvänner, med sammanlagt 668 medlemmar. Sommarmötet hålls 12-13 augusti och medaljer delas ut den 12 augusti.

2017 års trädgårdsmedaljer tilldelas docent i agrarhistoria och museiintendent på Julita, **Else-Marie Strese** Julita, trädgårdsmästare **Peter Korn** Eskilsby, samt Norrlands trädgårdsambassadör **Mariana Mattsson** Blåviksjön, med följande motiveringar:

Else-Marie Strese

Else-Marie Strese, docent i agrarhistoria och FD i genetik vid SLU, Sveriges lantbruksuniversitet, museiintendent på Julita, där hon idag bl.a. ansvarar för Nordiska Muséets genbanksarbete. Hon är också projektledare för "Sparrisuppropet" inom POM, Programmet för odlad biologisk mångfald. Else-Marie har gjort ett enastående arbete med insamling och uppbyggnad av den nationella genbanken för humle på SLU, Alnarp. Hon har tillsammans med kulturgeograf Clas Tollin utvecklat metoder för att hitta gamla humleodlingar, främst utgående från de äldsta historiska kartorna från 1600-talet, där hon tack vare Clas djupa kunskaper om tolkning av gamla kartor gjort många fynd.

I samband med detta omfattande arbete har hon utöver ett stort antal artiklar och uppsatser också författat två böcker i ämnet. Den första skrev hon tillsammans med tidigare nämnda Clas Tollin. Denna intresseväckande och vackra bok, *Humle - det gröna guld*, på Nordiska muséets förlag, gavs ut 2015. Den senare, *Humle i den svenska nationella genbanken*, gavs ut våren 2016. Det är en beskrivning av genbanksprojektet och en detaljerad beskrivning av de enskilda klonerna som samlats in och som nu planterats ut på Alnarp. Utöver en allmän beskrivning av de enskilda klonerna, presenteras hur de är byggda, när de blommar, kottarnas form respektive hur dessa mognar. En noggrann redovisning har gjorts av ingående kemiska ämnen respektive halten av dessa och slutligen det kanske viktigaste i sammanhanget, bedömningen av det provbryggda ölet.

Else-Maries föreläsningar om humle har lockat en helt ny grupp av åhörare, den huvudsakligt manliga skaran av hobbybryggare, som planerar för framtida humleodling. Arbetet med humle har Else-Marie bedrivit de senaste ca 15 åren och den första rapporten i ämnet som hon är medskribent i är en slutrapport 2003 från "humleprojektet".

Peter Korn

Peter Korn, trädgårdsmästaren och trädgårdsägaren, som under de senaste 15 åren har odlat växter från hela världen och från många olika miljöer. I sin trädgård försöker han återskapa de naturliga

förutsättningar som råder i växtens ursprungsmiljö. Genom idogt arbete har han skapat en trädgårdsoas mitt i skogen i Eskilsby öster om Göteborg.

I sitt arbete har han skaffat sig en stor kunskap om växters odlingsförhållanden. Dessa kunskaper sprider han genom att hålla föredrag och ordna kurser.

Peters filosofi utgår från att det inte finns några svårödlade växter utan bara väldigt svåråterskapade miljöer och utmaningen att skapa fungerande mikroklimat i trädgården är det som driver honom. "Det är något visst med att se en växt i naturen och sen lyckas återskapa en liknande miljö i trädgården. En miljö där både bädden och plantan ser ut som den gjorde där jag såg den i det vilda." Peter försöker inte kopiera naturen, bara få känslan av den. Att kunna anlägga stora vackra perennplanteringar med samma grundtanke att varje växt ska stå på rätt plats är för Peter en självklarhet. Han gör ett enastående arbete i att förklara att vi måste se till växtens förutsättningar. Och han är en stor motvikt till alla de stora aktörerna som hanterar alla växter på i princip samma sätt.

Förutom sitt gedigna arbete med trädgård- och kunskapsspridning genom kurser, har Peter gett ut boken "Odling på växternas villkor, Peter Korn's Trädgård". Denna bok visar ett helt nytt sätt att odla växter. Peter Korn uppsöker de vilda arternas ursprungsplatser och lär sig deras levnadsvillkor. Hemma igen kopierar han betingelserna så långt det är möjligt, sår insamlade fröer och låter tiden ha sin gång. Och då gror sorter som man trott varit omöjliga för våra förhållanden. I sin bok tar han läsaren med på resor till avlägsna trakter och visar hur det ska se ut. Den här boken vänder sig till alla som någon gång har misslyckats med en växt. Nominerad till årets trädgårdsbok 2012.

Mariana Mattsson

Mariana Mattsson, Norrlands främsta trädgårdsambassadör, har under många år varit verksam inom norrländsk trädgårdsodling. Hon har genom sin entusiasm och envishet både sett till att förnya och öka intresset för trädgårdsodling i norr samt verkat för att man tagit tillvara och förvaltat den kunskap och det intresse som en gång fanns.

Traditionellt har det funnits mycket föreningsverksamhet i norr för att utveckla kunnandet inom trädgårdsområdet och Mariana har fortsatt på den banan. Hon har startat ett livaktigt trädgårdssällskap mitt ute i "vildmarken" och hon har som tidigare styrelserepresentant inom Riksförbundet Svensk Trädgård verkat för att norrländsk odling aldrig fallit i glömska. Hon var också drivkraften bakom "Budkavle från 2499 Norrlandsodlare" 2012, ett uppdrag från Norrland till media och trädgårdsnäringen att uppmärksamma Norrland i såväl journalistiskt material som i växtval. Budkavlen presenterades på trädgårdsmässan Nordiska Trädgårdar samma år.

Hon är en trädgårdsambassadör som lyft blicken och visar på de fördelar och möjligheter som finns med odling i norr istället för att klaga på "dåligt klimat". 2015 fick hon uppdraget att skapa "Mästarrabatten - norrsken och midnattssol". Mästarrabatten är ett koncept för vanliga trädgårdar skapade av mästare i trädgård, vilket visar att hennes kunnande och erfarenhet uppmärksammas även inom yrkesodlingen.

Mariana har letat upp och inventerat gamla växter för att bevara det odlade kulturarvet som höll på att falla i glömska. I samarbete med Länsstyrelsen i Västerbotten samt Anders Berglund har Mariana

RIKSFÖRBUNDET SVENSK TRÄDGÅRD

Kungliga Patriotiska Sällskapet

Mattsson och Reginald Scholz, Trädgårdsduon rosa lapponica, återuppväckt Blomster-Lottas trädgård i Ammarnäs. Mariana har också, tillsammans med Reginald Scholz, tagit initiativet till, byggt upp och varit ledare för landets första kulturbotaniska trädgård, Lapplands Kulturbotaniska Trädgård i Lycksele. Ett arbete som pågick under 5 år tills bristande resurser tvingade dem att avgå.

Mariana har medverkat med artiklar om norrländsk odling i många tidskrifter, inklusive Riksförbundet Svensk Trädgårds medlemstidning Hemträdgården. För alla trädgårdsentusiaster har hon utökat kunskapsbanken genom att, i samarbete med Riksförbundet Svensk Trädgård, publicera de första e-böckerna om trädgård i Sverige, fria att ladda ner från Internet.

Marianas arbete inom trädgårdsområdet är mångsidigt med en grön tråd av nyfikenhet, beslutsamhet, driv och ambition. Mariana kämpar för odlingskultur i norr som hon återupprättar genom alla sina fantastiska idéer, uppdrag och projekt.

Mer information genom Inger Ekrem, förbundsdirektör, Riksförbundet Svensk Trädgård, tel 0705-33 33 57, inger.ekrem@tradgard.org eller Anna-Karin Fallheden, kommunikatör, Riksförbundet Svensk Trädgård, tel 0703-66 23 45, anna-karin.fallheden@tradgard.org.

Om Riksförbundet Svensk Trädgård, www.tradgard.org.

Om Kungliga Patriotiska Sällskapet, se www.kungligapatriotiskasallskapet.se.

Se även www.slu.se/pom, www.slu.se/ew-nyheter/2016/11/ny-bok-om-humle, www.nordiskamuseet.se/slott-gardar/julita-gard, www.peterkornstradgard.se, www.rosalapponica.nu, www.skogsmuseet.se/kulturbotan, www.tradgard.org/ebok